

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля Юрій БІДЗІЛЯ

« *30* » *червня* 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АРТКРИТИКА

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.01 Українська мова та література
Освітня програма	Українська мова і література
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Арткритика» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальності **035 Філологія** спеціалізації **035.01 Українська мова та література** освітньої програми «Українська мова і література».

Розробник: *Кузьма Оксана Юріївна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри української літератури**
Протокол № 14 від 29 червня 2023 року

Завідувач кафедри Оксана КУЗЬМА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	2-й	2-й
	Лекції:	
	24	6
	Практичні (семінарські):	
	16	8
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	80	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «**Арткритика**» є аналіз питань художньої критики, вивчення основних положень української мистецької критики, творчість ключових представників арткритики, взаємозв'язків зарубіжного та національного досвіду критичної діяльності, розгляд творів сучасного мистецтва й методики арткритичного аналізу, жанрів, техніки й прийомів арткритики.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Фахові компетентності:

ФК3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК9. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної галузі: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики, літературної критики тощо; володіння навичками управління інформацією

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК2 Теорія літератури

ОК3 Актуальні проблеми сучасної української літератури

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Українська мова і література», вивчення навчальної дисципліни «Арткритика» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі	ПРН 3
Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації	ПРН 9
Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	ПРН 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Арткритика»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Уміти використовувати арткритичні методики й технології для успішного й ефективного здійснення майбутньої професійної діяльності.	ПРН 3
Знати ключові концепції, категорії, основні поняття арткритики, які розширюють пізнання мистецького процесу, уміти застосовувати їх у процесі критичної аналітики різних мистецьких явищ.	ПРН 9
Аргументовано пояснювати сутність різних видів мистецтва, передусім художнього, його характеристичні явища, специфіку, виявляти власне критичне бачення цих явищ.	ПРН 13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік, модульна контрольна, поточне оцінювання на заняттях; усна чи письмова відповідь на практичному занятті; презентації.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на практичних заняттях (усне опитування, участь у дискусіях та обговореннях), презентації.

Форма модульного контролю: письмова робота

Форма підсумкового семестрового контролю: усна.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
8	8	8	10	8	8		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
10	8	8	8	8	8		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	40	4	40
Презентація з доповіддю	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота містить 2 описові питання із проблематики курсу (оцінка різних мистецьких явищ із точки зору арткритики). Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, – 50 балів (25 балів за кожне питання).

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з дисципліни «Арткритика» проводиться двічі на семестр, згідно з розкладом модульних контролів, визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на практичні заняття.

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які виконали всі види практичних завдань. До початку модульної контрольної роботи здобувачі мають мати поточні підсумкові бали за практичні заняття та самостійну роботу. Максимальна кількість балів одержаних під час модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Виконання модульної контрольної роботи передбачає надання відповідей на описові питання з проблематики курсу.

Перескладання підсумкового модульного контролю здобувачами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу або ж його модульна оцінка становить від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка відмінно (90-100, А) виставляється здобувачеві, який продемонстрував здібності до критичного мислення, належно обґрунтував думку, навів актуальні приклади

щодо сучасного літературного процесу, зробив самостійні узагальнення, спираючись на знання програмового матеріалу, самостійно опрацьовані додаткові джерела.

Оцінка добре (82-89, В) виставляється здобувачеві, який належно розкрив тему, виявив здібності до аналізу явищ, продемонстрував знання необхідної наукової інформації, зробив самостійні узагальнення, проте припустився незначних огріхів.

Оцінка добре (74-81, С) виставляється здобувачеві, який добре розкрив тему, належно проаналізував складне явище, зробив узагальнення, але припустився помилок в аргументації думки.

Оцінка задовільно (64-73, D) виставляється здобувачеві, який розкрив тему, зробив спробу самостійного аналізу проблеми, продемонстрував задовільний рівень володіння програмовим матеріалом, але не навів сучасних прикладів для підтвердження власної думки, зробив часткові узагальнення.

Оцінка задовільно (60-63, E) виставляється здобувачеві, який частково розкрив тему, виявив слабкий рівень володіння науковою інформацією, поверховість в аналізі явища, не зробив належних узагальнень.

Оцінка незадовільно (35-59, FX) виставляється здобувачеві, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (0-34, F) виставляється здобувачеві, який не виконав навчальну програму або якийсь її елемент, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання, не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань здобувачів, дозволяється виставлення оцінки (без підсумкового заліку) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Здобувач має право підвищити оцінку, складаючи залік.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована Шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре		82-89
C	Добре		74-81
D	Задовільно		64-73
E	Задовільно		60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F	Незадовільно		0-34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль № 1. Теоретичні засади, історія вивчення, специфіка арткритики.

Тема 1. *Вступ. Поняття арткритики. Теоретичні засади вивчення арткритики.*
Предмет і завдання курсу. Історіографія питання. Художня критика як суспільний феномен. Теоретичні засади вивчення.

Тема 2. *Історія розвитку арткритики: світовий та український контекст.*
Історія західноєвропейської художньої критики. Українська художня критика: особливості формування, історико-культурні обставини, роль літературних періодичних видань ХІХ і ХХ ст. у розвитку арткритики.

Тема 3. *Українська арткритика. Представники.*
Роль Т. Шевченка, П. Куліша, І. Франка, Лесі Українки, Миколи Євшана у творенні засад української художньої критики. Літературне відродження у 20-х рр. ХХ ст. й виступи критиків цього часу. М. Хвильовий, М. Зеров як новатори в арткритиці. Радянський період і роль критики як ідеологічної системи. Арткритика в часи Незалежності (Катерина Стукалова, Костянтин Дорошенко, Аліса Ложкіна, Вікторія Бурлака та ін.)

Тема 4. *Проблеми і завдання художньої критики у мистецькому процесі ХХІ століття.*

Мультикультурність, глобалізація, фемінізм, гендерні питання, екологічна тематика, пандемія, війна як основні концепти сучасного мистецтва. Ключові питання наукових дискусій про українське мистецтво («круглі столи», наукові семінари, формат дискусійних «панелей» тощо). Ідеї критиків-мистецтвознавців (С. Гординський, Ю. Соловій, М. Попович, Я. Гніздовський та ін.)

Тема 5. *Стили українського мистецтва.*

Національні та світові тенденції в українському мистецтві.

Тема 6. *Твори сучасного мистецтва й методика арткритичного аналізу.*

Сучасні тренди в мистецтві. Арткритична аналітика: засади (об'єктивність, методологічний плюралізм, транскультурність), інструментарій, технологія вираження критичних суджень.

Модуль № 2. Технологія, інструментарій арткритики, специфіка творення.

Особистість арткритика.

Тема 1. *Жанри арткритики. Техніка й прийоми арткритики*

Ключові жанри арткритики: оглядові статті, рецензії, творчі портрети та ін. Рецензії та художні тексти, театральні вистави, твори живопису.

Тема 2. *Творча особистість як об'єкт критичного аналізу. Творчий портрет.*
Митець як об'єкт критичної аналітики. Засади й прийоми творення творчого портрету.

Тема 3. *Сучасні інформаційні ресурси з арткритики.*

Огляд ключових інформаційних ресурсів художньокритичного спрямування (ЛітАкцент, Читомо, Буквоїд, блоги видавництв тощо).

Тема 4. *Сучасний критик та його компетентності.*

Особистість критика та його характеристики. База професійного критика-мистецтвознавця (ерудованість, володіння мовою, навички критичного мислення та комунікації, вміння презентувати себе у віртуальному просторі, володіння сторітелінговими техніками тощо).

Тема 5. Мистецтво цифрової та віртуальної реальності.

Віртуальна реальність як простір мистецтва. Способи самовираження у цифровій реальності. Соціальні мережі та їх роль у просування мистецьких особистостей.

Тема 6. Створення власної арткритичної продукції.

Арткритичні матеріали: вибір мистецької сфери для аналізу, специфіка творення, методологічні аспекти, інструментарій, ресурси для презентації власної арткритичної продукції, авторські блоги.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	7	8	9	10	13
Модуль 1. Теоретичні засади, історія вивчення, специфіка арткритики.								
Тема 1. Вступ. Поняття арткритики. Теоретичні засади вивчення арткритики.	8	2		6	8			8
Тема 2. Історія розвитку арткритики: світовий та український контекст.	10	2	2	6	12	2	2	8
Тема 3. Українська арткритика. Представники.	8	2		6	8			8
Тема 4. Проблеми й завдання художньої критики в мистецькому процесі XXI століття.	8	2		6	8			8

Тема 5. <i>Стили українського мистецтва.</i>	10	2	2	6	8			8
Тема 6. <i>Твори сучасного мистецтва й методика арткритичного аналізу.</i>	14	2	4	8	10		2	8
Разом за модулем №1	58	12	6	38	52	2	4	48
Модуль 2. Технологія, інструментарій арткритики, специфіка творення. Особистість арткритика.								
Тема 1. <i>Жанри арткритики. Техніка й прийоми арткритики</i>	11	2	2	7	9			9
Тема 2. <i>Творча особистість як об'єкт критичного аналізу. Творчий портрет.</i>	9	2	2	7	11		2	9
Тема 3. <i>Сучасні інформаційні ресурси з арткритики.</i>	9	2		7	10			10
Тема 4. <i>Сучасний критик та його компетентності.</i>	11	2	2	7	12	2		10
Тема 5. <i>Мистецтво цифрової та віртуальної реальності.</i>	9	2		7	10			10
Тема 6. <i>Створення власної арткритичної продукції.</i>	11	2	2	7	14	2	2	10
<i>Разом за модулем № 2</i>	62	12	8	42	68	4	4	58
<i>Усього годин</i>	120	24	16	80	120	6	8	106

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>Історія розвитку арткритики: світовий та український контекст.</i>	2	2
2	<i>Твори сучасного мистецтва й методика арткритичного аналізу.</i>	4	2
3.	<i>Стилі українського мистецтва.</i>	2	-
4.	<i>Жанри арткритики. Техніка й прийоми арткритики</i>	2	-
5.	<i>Сучасний критик та його компетентності.</i>	2	-
6.	<i>Творча особистість як об'єкт критичного аналізу. Творчий портрет.</i>	2	2
7.	<i>Створення власної арткритичної продукції.</i>	2	2
Разом		16	8

6.4. Самостійна та індивідуальна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин стац./заочн.
1.	Підготувати презентацію на тему «Завдання художньої критики у мистецькому процесі ХХІ століття»	20/26
2.	Підготувати презентацію на тему «Арткритика: сучасні інформаційні ресурси»	20/40
3.	Підготувати інформацію про те, яким повинен бути сучасний арткритик (до 5 друк.ст.)	10/20
4.	Написати рецензії обсягом до 3 др.ст. на: 1. книжку українського автора (2020-2023 року видання) 2. виставу одного із регіональних театрів	30/30

	3. український кінопродукт (серіал/фільм) останніх п'яти років	
	Разом	80/106

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: офісні додатки, сервіси Moodle, Google Meet, сайт електронного навчання УжНУ: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>

Обладнання: персональний комп'ютер, мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Кузьма О. Ю. Арткритика: методичні рекомендації до курсу (для студентів ОС «Магістр» спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література ОП «Українська мова і література»). Ужгород, 2023. 30 с.
2. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики: навч. посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2010. 520 с.

Допоміжна література

1. Арнольд Д. Коротка книжка про мистецтво. Київ: Фабула, 2022. 192 с.
2. Бьорд М. 100 ідей. Що змінили мистецтво. Київ: ArtHuss, 2019. 216 с.
3. Головненко А. Театральна критика: вид, що зникає
URL: <http://m.tyzhden.ua/publication/210778>.
4. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.). Тернопіль, 1999.
5. Гундорова Т. Майдан як симптом: травма, рана і крипта. Критика. 2014.
URL: <https://krytyka.com/ua/articles/maydan-yak-symptomtravma-rana-i-krypta>
6. Клочко Д. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні. Київ: ArtHuss, 2022. 244 с.
7. Левченко І. Голокост і література: тексти як свідчення доби. *Читомо*. 2016.
URL: <http://surl.li/echut>.
8. Ложкіна А. Перманентна революція. Мистецтво України XX – початку XXI століття. Київ: ArtHuss, 2019. 554 с.
9. Магдиш І. Ар-Нуво. Стили українського мистецтва XX століття. Київ: Портал, 2022. 120 с.
10. Маєр Д. WORKFLOW. Практичний посібник до творчого процесу. Київ: ArtHuss, 2022. 304 с.
11. Мистецтво без критики? Нотатки про поточний стан справ у світовій та вітчизняній арт-критиці URL: <https://artukraine.com.ua/ukr/a/iskusstvo-bez-kritiki-zametki-o-tekuschaem-polozhenii-del-v-mirovoy-i-otechestvennoy-art-kritike/>

12. Мочарник І. Літературна критика, або Як тримати в тонусі українську книжку
URL:<http://archive.chytomo.com/news/literaturna-kritika-abo-yak-trimati-v-tonusiukraiinsku-knizhku>
13. Портрет арткритика *Збруч* URL:<https://zbruc.eu/node/83764>
14. Пугач Д. Літературна критика майбутнього
URL:<http://litakcent.com/2017/11/21/literaturnakritika-maybutnogo/>.
15. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі. *Discursus*. 2022. 288 с.
16. Романцова Б. Як бажано писати про перекладну літературу. Конспект лекції
URL: <http://litakcent.com/2020/01/29/yak-bazhano-pisati-pro-perekladnu-literaturu-konspekt-lektsiyi/>
17. Святослав Гординський про мистецтво: збірник статей / упоряд. Х. Береговська. Львів: Априорі, 2015. 1024 с.
18. Слапчук В. Війна як дискурс. *ЛітАкцент*. URL:
<http://litakcent.com/2015/02/17/vijna-jak-dyskurs/>.
19. Стельмащук Г. Критика на критику: проблеми і завдання художньої критики у мистецькому процесі ХХІ століття *Мистецтвознавчий автограф*. Вип. 6-8. Львів: ЛНАМ. 2013. С. 48-75.
20. Тейлор К. Мистецтво під ключ. Менеджмент і маркетинг культури. Київ: ArtHuss, 2021. 228 с.
21. Трофименко Тетяна. Як не треба писати рецензії. Конспект лекції. URL:
<http://litakcent.com/2020/03/16/yak-ne-treba-pisati-retsenziyi/>
22. Фартінг С. Історія мистецтва. Від найдавніших часів до сьогодення. Київ: Vivat, 576 с.
23. РЕСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга перша / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 280 с.
24. РЕСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга друга / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 264 с.
25. РЕСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга третя / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 296 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/home.jsp?locale=uk>
2. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В.Вернадського
URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаніка URL:<http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>
4. Портал «ЛітАкцент» <https://litakcent.online/>
5. Сайт «Буквоїд» <http://bukvoid.com.ua/>
6. Сайт «Читомо» <https://chytomo.com/novy-ny/>